

Nr 158.

Av herr **Gustafson, Fritiof m. fl.**, angående rättighet till utskänkning av rusdrycker å första allmänna svenska distriktslantbruksmötet på Axvall 1935.

Genom kungörelse den 12 juni 1931 (Sv. förf.-saml. nr 211) fastställde Kungl. Maj:t stadgar för allmänna svenska lantbruksmöten. Det första lantbruksmöte, som anordnas i överensstämmelse med dessa stadgar, avhålls på Axvall den 19—24 juni 1935. Programmet för detta möte, som har den officiella benämningen första allmänna svenska distriktslantbruksmötet på Axvall 1935, stadfästes av Kungl. Maj:t den 4 maj 1934.

Mötets ändamål är att främja det svenska lantbruket och därtill hörande binäringar ävensom skogsskötseln, fisket och hemslöjden. För den skull anordnas vid mötet utställningar av olika slag, belysande nämnda näringars ståndpunkt och åskådliggörande de för näringarna förekommande hjälpmedlen. Dessutom avser mötet att bereda möjlighet till utbyte av erfarenheter och åsikter i för näringarna betydelsefulla frågor.

Mötet är liksom varje annan jämförlig utställning för sin ekonomi i hög grad beroende av att mötets restaurang kommer i åtnjutande av fullständiga utskänkingsrättigheter, såsom utan undantag varit fallet vid de tidigare — före omorganisationen år 1931 — anordnade lantbruksmötena av motsvarande omfattning. Härigenom kan mötesbestyrelsen ernå betydligt gynnsammare villkor i sina avtal i skilda hänseenden, såsom i fråga om andel av bruttovinsten å restaurangrörelsen och beträffande avgifter från försäljare av olika slag, även sådana, vilka icke hava någon beröring med utskänkningen eller den servering, som står i samband med denna. Det är nämligen en gängse uppfattning bland mötesbestyrelsens motparter vid dylika avtal, att det rent affärsmässigt sett är möjligt för dem att sträcka sig betydligt längre i fördelaktig riktning för mötesbestyrelsen, om det över huvud finnes möjlighet för mötesbesökarna att inom mötets område intaga måltid å restaurang med fullständiga utskänkingsrättigheter. Förklaringen härtill torde vara den, att de anse sig kunna räkna med att besöksfrekvensen stiger i sådan händelse men framför allt att mötesbesökarna ägna längre tid åt besöket i sådant fall. I detta avseende kan framhållas, att mötet är förlagt till en plats, som ligger mycket nära flera städer med restauranger med fullständiga utskänkingsrättigheter, vilket medför att dessa restauranger kunna erbjuda en svår konkurrens med mötets egen restaurangrörelse, därest denna icke är likställd med dessa i utskänkingshänseende.

Därest mötesbestyrelsen icke kan ernå tillräckligt gynnsamma ekonomiska villkor av sina motparter och det i följd därav uppstår underskott, måste

detta täckas av mötets garantier, vilka äro de berörda hushållningssällskapen, hushållningssällskapens fullmäktige samt — i begränsad omfattning — ett par kommuner. Det kan sålunda sägas, att det är allmänna medel, som komma att tagas i anspråk i sådan händelse.

Av det anförda torde framgå, att det från ekonomisk synpunkt är ett allmänt intresse, att mötet kommer i åtnjutande av fullständiga utskänkingsrättigheter. Om frågan betraktas från nykterhetssynpunkt kommer först i betraktande, att mötet, som nyss antytts, är förlagt så, att det har täta och snabba förbindelser med flera städer med fullständiga utskänkingsrättigheter. En mötesbesökare, som föredrager att intaga sin måltid å en restaurang av sådan karaktär och skulle hava frekventerat mötets restaurang, därest denna innehade fullständiga rättigheter, kan sålunda lätt begiva sig till dessa närbelägna städer. Om spörsmålet, huruvida mötet kommer i åtnjutande av sådan rättighet, sålunda icke har större betydelse med hänsyn till den legala utskänkningens omfattning, måste härjämte beaktas faran för att frånvaron av sådan rättighet å mötets område kan hava till följd, att den besökande allmänheten kommer att medtaga spritdrycker i avsikt att förtära dem under besöket, eller rent av att langare komma att använda mötet såsom ett operationsfält för illegal hantering. Den nyss hävdade uppfattningen, att det är ett allmänt intresse att mötet kommer i åtnjutande av fullständiga utskänkingsrättigheter, torde sålunda icke jävas, även om man såsom skäligen är, tager tillbörlig hänsyn till nykterhetssynpunkterna.

Enligt gällande rusdrycksförsäljningsförordning skall ansökan om rättighet till detaljhandel (häri inbegripet utskänkning) med rusdrycker göras före mars månads utgång året innan försäljningen är avsedd att taga sin början (17 § 2 mom.). I detta fall skulle sålunda ansökningen hava gjorts senast den 31 mars 1934. Såsom ovan framhållits erhöles emellertid Kungl. Maj:ts stadsfästelse angående mötet först i maj månad samma år. Det har sålunda icke varit möjligt för vederbörande att ingiva ansökningen i laga tid. I fråga om rättighet till tillfällig utskänkning av vin är visserligen ansökningstiden icke försutten men, såsom ovan påpekats, är ett sådant tillstånd icke tillfyllest i konkurrensen med andra närbelägna fullständiga rättigheter. En tänkbar utväg för att undanröja detta formella hinder för en sakligt önskvärd ordning att fullständiga rättigheter komma till stånd synes vara, att riksdagen gäve till känna för Kungl. Maj:t, att den för sin del icke hade något att erinra mot, om Kungl. Maj:t förklarade, att den omständigheten, att ansökning om rättighet till utskänkning av rusdrycker vid ifrågavarande möte icke ingivits inom föreskriven tid, icke skulle utgöra hinder för länsstyrelsen att upptaga senare inkommande sådan ansökning till prövning och avgörande såsom om den inkommit inom föreskriven tid. För den händelse emellertid en sådan ordning för meddelande av dispens icke befinnes lämplig eller framkomlig, torde någon annan utväg för vinnande av syftet med denna

motion icke stå till buds än införande av nödiga bestämmelser av tillfällig eller permanent natur i rusdrycksförsäljningsförordningen om tillfällig utskänkning och ansökningsförfarandet härvid. Med avseende härå erinras om att rusdryckslagstiftningsrevisionen i sitt förslag till spritdrycksförordning upptagit regler bland annat just i dessa hänseenden, vilka omfattas av revisionens samtliga ledamöter och sålunda även av revisionens nykterhetsorganiserade ledamöter.

Därest huvudbestämmelsen i förevarande avseende i revisionens förslag skulle överföras till den gällande förordningen, torde densamma kunna få sin plats i 18 §, såsom ett andra mom., och förslagsvis erhålla följande lydelse:

2. Ansökan om tillstånd till sådan utskänkning, som skall äga rum vid enstaka tillfällen eller under enstaka tidsperiod (*tillfällig utskänkning*) må när som helst hos länsstyrelsen göras av systembolag. Över sådan ansökan, vilken skall innehålla förslag till grunder för utskänkningens bedrivande, skall länsstyrelsen omedelbart inhämta yttrande av stadsfullmäktige eller kommunalstämma inom den kommun, där utskänkningen är avsedd att äga rum. Hava fullmäktige eller stämman avstyrkt ansökningsen, må ej tillstånd av länsstyrelsen meddelas. Medgiver länsstyrelsen utskänkningen, skall länsstyrelsen föreskriva de inskränkningar med hänsyn till utskänkningens bedrivande, som blivit av fullmäktige eller stämman föreslagna, såvida beslutet om samma inskränkningar icke finnes stå i strid med allmän lag eller författning eller annorledes överskrida deras befogenhet, som fattat detsamma.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i enlighet med här ovan motiverade framställning måtte *antingen* besluta ett uttalande till Kungl. Maj:t av innebörd, att riksdagen för sin del anser Kungl. Maj:t oförhindrad att — enär i här berörda fall ansökan ej kunnat i rätt tid ingivas — medgiva att en senare inkommen ansökan upptages till prövning och beslut, *eller*, om en sådan utväg ej anses framkomlig eller lämplig, besluta sådan ändring av 18 § av rusdrycksförsäljningsförordningen som här ovan förslagsvis formulerats samt att vederbörande utskott måtte föranstalta om den noggrannare utformning av lagtexten som efter prövning anses erforderlig.

Stockholm den 23 januari 1935.

Fritiof Gustafson.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

Carl Bengtsson.

John Gustavson.

K. I. Sköldén.

Ernst Svenson.

K. E. Johanson.

Gunnar Sanne.

Axel Nylander.

